

באר אברהם

להפצת אור תורתו ותולדותיו
מבארו של הצדיק המופלא פועל הישועות
הרה"ק ר' אברהם מקנהיניטש
בהרה"ק ר' יהודה צבי (הטני) מסטרעטין (מנו"כ בעיר בודאפעשט)

גליון י"א
שמיני

על פי הבאר

כשפרצה מלחמת העולם הראשונה בשנת תרע"ד הארץ הוצרך רבינו ליטול את מקל הנדודים בידיו כמו שאר רבבות ישראל ונדד עד לעיר פעשט בה קבע מושבו הארעי. אף שם נתקשרו אליו אלפי אחינו בני ישראל ודבקו בצלו. גם ממרחק שירכו המוני חסידים את רגליהם לחצר קדשו למרות שצדיקים רבים ומפורסמים שהו באותה העת בעיר בודאפעשט.

לא ארכו ימי שבתו בעיר ול"ע נפל למשכב ובהגיע היום המר כ"ח בתמוז לשנת תרע"ז נצחו אראלים את המצוקים ונאספה נשמתו בדמי ימיו והוא כבן נ"א שנים.

אלפי חסידיו ומעריציו והמוני תושבי העיר נאספו ללוותו וכבוד גדול עשו לו במותו. הספידוהו תמרורים המרא דאתרא הגאון הנודע רבי קאפיל רייך זצ"ל (שלימים נטמן בסמוך אליו), תלמידיו רבי אליעזר מישעל אב"ד טורקא ובעל משנת אליעזר (שהספדו נדפס אח"כ בקונטרס מיוחד הנקוב בשם 'בתוך הגולה'), רבי ישראל לנדא ראב"ד זלאטשוב ורבי מאיר רוקח מקאזלוב. גם בבתי מדרשות בעיר הספידוהו בקול בכי ומספד ככלות השבעה והשלושים. רבינו נטמן בביה"ח של הארטאדאקסן בבודא.

ואלו הדברים אשר נחרטו על מצבתו:
כתר תורה וכתר שם טוב.
פה נטמן אדוננו מורנו ורבנו הרב הצדיק הקדוש המפורסם החסיד האמיתי רועה נאמן אוהב ישראל איש האלוקים כבוד קדושת שמו רבינו רבי אברהם זצלה"ה האבד"ק קניהיניטש גאליציען בן אדמו"ר הרב הצדיק הקדוש המפורסם החסיד האמיתי רועה נאמן אוהב ישראל איש האלוקים כק"ש רבינו רבי יהודה צבי זצלה"ה האבד"ק סטרעטין גאליציען.
נפטר בשם טוב כ"ח תמוז שנת עזרת לפ"ק תנצב"ה.

מדוע לא אכלתם את החטאת במקום הקודש (ויקרא י, יז)

יש לפרש הרמז בזה, שמשה רבינו הוכיח את בני ישראל מדוע אינם שבים בתשובה אלא על מעשיהם שאינם טובים והעבירות שבידם, ואינם שבים בתשובה על מעשיהם הראויים והטובים, על תורתם ותפילתם *.

כי כמו שעל איש ישראל לשוב בתשובה שלימה על מעשיו שאינם ראויים, כך עליו לשוב בתשובה בכל עת ^ג גם על תורתו ותפילתו שלא היו כראוי לשם השי"ת, אלא נעשו בפניות ומחשבות זרות ולא לשמה ולא עלו לרצון לפני הבורא.

וזהו שאמר הכתוב, **ואת שעיר החטאת דרש משה והנה שורף** – היינו שראה משה שעל חטאיהם הנגלים שבים הם ומתחרטים בכל לב, ועיי"ת תשובה שלימה זו שורפים חטאיהם ומכלים אותם, ואילו על מצוותיהם שהיו שלא כראוי אינם נותנים ליבם לשוב עליהם בתשובה, ועל זה קצף משה ואמר, **מדוע לא אכלתם את החטאת במקום הקודש** – לשוב גם על מעשים שנעשו בקודש שהם תורה ותפילה ומצוות אך לא היו כראוי וגם עליהם צריכים אתם להתחרט ולשוב בתשובה שלימה.

^א ראה בנועם אלימלך פר"י שרה עה"פ ויהיו חיי שרה בד"ה או יאמר: וכאשר האדם בא בשנים, דהיינו מעשרים ולמעלה שאז שכלו של אדם מתגבר לדעת את ה', אזי הוא מתחיל לפשפש במעשיו ורואה בהם אם נעשים כהוגן לכבודו יתברך באמת, ורואה ומבין בעצמו שלא יצא ידי חובתו כלל בשום עסק תורתו ומצוותיו שעשה ולמד עד הנה, ומבין שחיסר וחסא בהם, דהיינו שלמד לאיזה פניה או להתפאר או באיזה אופן אחר להנאת עצמו, ויחרד האיש ומתחרט על הקודש, ומתחזק לתקן עצמו בכל מעשיו ולימוד התורה שיהיה הכל שיון לטובה לשמו יתברך ויתעלה ולא להנאת עצמו. ובאגרא דכלה פר"י דברים בד"ה רב לכם סב את ההר הזה פנו ל"כ צפנה: ונ"ל דה"ר נקרא על שם אותם הפתויים שפנתה לעבור עבירות גדולות בפועל, אשר כל ראה ושומע רע ומר עליו המעשה הזה, וגם החוטא בעצמו יודע שחטא רק שאינו יכל לכבוש את יצרו. ובחינת צפנה"י הוא מה שמצפין את עצמו בעשיית המצוה ותורה ועבודה, לעשות בפניות וגיאיות ומחשבה זרה וכיוצא. והנה העבירות האלו הם רחוקים יותר מתשובה מהעבירות גדולות הנגלים, כי על הגלות תיכף אחר התמלאות תאוותו יודע שחטא ומתחרט, כמו שאמר רז"ל רשעים מלאים חרטות. מה שאין כן על העבירות הצפונים הנ"ל, שבאמת הם עבודה זרה ממש והוא סובר שעשה מצות, אזי הוא רחוק מתשובה עד ישים אל לבו ויתבונן הענין לאמתו, הש"י יעזרו על דבר כבוד שמו. וז"ש התורה ברמיזותיה רב לכם סב את הה"ר הזה, ר"ל די לכם מה שאתם מדקדקין דוקא לשוב על העבירות הנגלות דמיון ההר הנגלה בגדלות לנין כל, פנו לכם צפנה להתבונן על הפיתויים הצפונים שבמעשה המצות הנעשים שלא לשם שמים, ומיקרי כעובד עבודה זרה שעל שם זה נקרא היצר הרע צפנה"י, ועל זה תדקדקו לשוב אל השי"ת מה שעשיתם עד היום, ומהיום והלאה לייחד ומעשיכם לשמו.

^ב ויש בחינה גדולה מזה, שהצדיקים שבים בכל יום על עבודתם מאתמול שלא היתה בהשגה גבוהה כמו שהשיגו היום, וכמו שהובא דברי רבינו בגליון פר"י ויקרא בפ"י דברי רז"ל "אשרי הדרו שהנשיא שלו מביא קרבן" ובהו ביאר גם מאמר רז"ל במקום שבעלי תשובה עומדים עיי"ש, ועוד בענין זה ראה בקדושת לוי בפר"י כי תצא ד"ה כתיב אם תשוב ובחלק הש"ס בגמ' ברכות בפ"י דברי רז"ל אלו ובשא"מ, וכן בתפארת שלמה בליקוטיו ד"ה והאופנים וחיות הקודש, ועל ר"ח ד"ה ה' לי בעזרי ולשבת שובה ד"ה ויהי כי יבוא עליך עיי"ש

מבאר הישועות

מספר ידידנו מוה"ר ר. מ. מירושלים:

בחודש אדר העל"ט נסעה נו"ב שתחי' יחד עם קבוצה של ז' נשים שבביתן היו מעוכבי זיווג שציפו לישועה, למסע תפילה על קברי צדיקים קדושי עליון באונגארין.

לאחר שב"ה זכיתי לישועה בביתי בזכות רבינו זי"ע (כפי שהובא בגליון פר' תרומה), סיפרה נו"ב לשאר הנשים על כך וכולן פה אחד גמרו אומר להתפלל על ציון המצוינת של רבינו הק' ולהעיתיר עבור צאצאיהם.

כך אכן עשו, נסעו לבית החיים בבודאפעשט ושפכו שיחם על ציון רבינו שם מעומק הלב שיזכו לעשות שמחה בביתם בקרוב.

ביום שישי ט' ניסן, ביום השלושים לתפילתם שם, אירסה אחת מהם את בנה למזל טוב, ולמרבה השמחה ביום ג' שלאחריו - ממש בערב יו"ט, זכתה עוד אחת מהן להכניס את בנה בברית האירוסין בשעה טובה ומוצלחת.

רבינו נטסן בבי"ח הארטאדאקסי בבודא.
לתועלת הנוסעים כתובת הציון היא:
Csörsz u. 55, 1124 Budapest
בשביל המרכזי בצד ימין קברו של הגאון רבי
קאפיל רייך אב"ד בודאפעסט, בהמשך
בשורה יותר פנימית מצד ימין קבר רבינו.

הגליון יו"ל בסיוע של
מוה"ר שלמה בן מאטיל חי'ו'
זכות רבינו תעמוד לו להעלזה בכל העניינים

הוצאות הגליון נתנדבו
לזכות משה בן רעמיל דבורה
לזיווג הגון בקרוב

באר המעשיות

ובין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל (יא, מז)

בימי ילדותו של הרב הצדיק ר' מאיר מפרעמישלאן זי"ע, כשהיה כבן י' שנים לערך, למד אצל מלמד אחד בעיר פאדהייץ, והיה הילד מאיר'ל נוהג ללכת בכל יום חמישי שהוא יום השוק להיכנס לחנויות העיר ולבקשם נדבה בעד צרכי שבת לעניי העיר.

פעם אחת בא אצל שוק הבהמות והלך לקצב אחד ושמו זבולון וביקשו נדבה קרויצער אחד כדרכו. אמר לו הקצב, שהבחין שהוא ילד יותר נעלה משאר הנערים, מאיר'ל, אתן לך שני קרויצער אם תאמר לי על השור שאני רוצה לקנותו כעת אם כשר הוא או טרפה. ענה לו הנער ואמר, זאת לא אגיד אלא עבור חצי פערציגער. הרהר הקצב בדבר מעט והכריע לנסות הנער בפעם אחת.

נתן הקצב את המטבע לידי הילד והילד אמר לו, שור זה הוא טרפה. ביקש הקצב לשאול אם כן איזה שור יהיה כשר? ענה הנער ואמר, בלא דמים לא אגיד, נתן לו הקצב חצי פערציגער נוסף והילד הצביע על שור אחד ואמר שור זה הוא כשר 'גלאט'. הקצב היה מסופק אם יש ממש בדברי הנער אך חשב לעצמו שהמעות הם במילא עבור צרכי עניים, אך ראה שכאשר אמר הנער כן היה, השור הראשון שקצב אחר קנאו, היה טריפה, והשור השני היה גלאט כשר כדברי הנער.

בשבוע השני כשהגיע הנער מאיר'ל לשוק, אמר לו זבולון הקצב, מאיר'ל, אתן לך פערציגער שלם אם תאמר לי על כל שור ושור הנמכר כאן אם כשר הוא או לאו, השיב הנער לא כן הדבר אלא בעד כל חצי פערציגער שתתן לי אגיד על שור אחד. לא אחר הקצב לעשות כדבריו ושילם לו בעד כל שור חצי פערציגער והנער השיח לפי תומו אם השור כשר או טרפה הוא. כך נמשך הדבר כתריסר שבועות ואיש לא ידע מזה. בכל יום חמישי היה הקצב משלם לנער תמורת כל השוורים שבשוק, והנער גילה את אזנו אלו מהם כשרים ואותם היה קונה. והנער מאיר'ל שמח שמחה גדולה שמעתה יש בידו מעות בהרחבה ליתנם לעניים ואינן צריך להתבטל מתורתו עבור כך.

לא ארכו הימים וזבולון הקצב נתעשר על ידי כך עד למאוד, והקצבים האחרים ירדו מטה מטה, בהיות וזבולון לקח במקחו רק את השוורים הכשרים והשאיר להם את הטריפות. נתקצבו הקצבים אצל הרב מרא דאתרא בפאדהייץ וזעקו מרה כי לא יתכן הדבר אלא ודאי נותן זבולון לידי הטבחים שוחד ובעבור זה מכשירים הם את בהמותיו, השיב ראש השוחטים לעומתם, מה תרצו? הלא בעיניכם תראו בבית המטבחים שכל בהמותיו של זבולון הן 'גלאט' ואין בהם אפילו מקום להסתפק, ומה אעשה לכם איפה.

התחילו הקצבים לשמור מעשיו של זבולון ולראות מה הוא עושה שכל בהמותיו יהיו כשרות. בהגיע יום השוק – יום חמישי, ראו אותו והנה הוא מטייל על פני השוק עם הנער מאיר'ל, והנער מראהו באצבעו על השוורים. כאשר הלך זבולון לדרכו פנו גם הם אל הנער ואמרו לו, מאיר'ל, עשה גם עבורנו מה שעשית בשביל זבולון עם הבהמות. אמר להם הנער, אני איני עושה כלום, אם תתנו לי חצי פערציגער אומר גם לכם. נתנו לו והוא הראה להם על השור הסמוך וגילה את אזנם שטריפה הוא. החוו לו על שור אחר אך הנער ענה שעבור זה לא נתנו והמחיר הוא חצי פערציגער עבור כל שור. אמרו הקצבים, אכן נודע הדבר!

ומאותו היום עשו כל הקצבים יד אחד ונתנו בשותפות להנער כמה שקצב להם, והיו מוליכים אותו על פני השוק לארכה ולרחבה והוא אמר להם על כל בהמה אם כשרה היא או לא ולפי דבריו היו קונים. וכאשר נתפרסם הדבר נודע זאת גם למלמדו של הנער, והוא גער בו וציוה עליו להפסיק מהנהגה זו. והמלמד היה חסידו של הרב הקדוש ר' ארון לייב מפרעמישלאן אבי הנער מאיר'ל, וכאשר נסע אחרי כן לרבו סיפר לו כל המאורע שהיה עם בנו וכן סיפר שהוא הורה על הנער להפסיק זאת. אמר לו הצדיק, טוב עשית. אסור לו לנער לגלות "סודות פון חדר".

(סיפורי חסידים)